

מראי מקומות - יבמות

עב:

ויכול לטמא אחרים, או דלמא אינו אלא טמא לענין פסול, דהיינו לענין אכילת תרומה ומעשר שני וכדו', אבל אינו טמא ממש. וכיון דלענין פרה אדומה תלוי אם יש בו דין טומאה ממש, א"כ שפיר מסתפק הגמ' אם יש לאוקים ברייתא דערל פסול להזאה כר"ע, דאם ר"ע ס"ל דערל הוא טמא ממש, א"כ שפיר יש לאוקמה כמותו, אבל אם ס"ל שהוא רק פסולא, א"כ י"ל דברייתא זו מחמירה בפרה, ואינו ענין לר"ע כלל. וע"ע שם שכ' בשם הגר"ח להוכיח מגמרון דגם ענין של ביאת מקדש הוא ענין של נגיעת טומאה בקודש, דאל"כ, מה מביאין מהא דערל אינו בראי, הרי ודאי יש דינים שהערל נחשב כטמא, ונדון הסוגיא הוא רק אם נחשב כטמא לענין דינים אלו של נגיעה, וא"כ מה הביא מראי. ועכצ"ל דגם איסורא של ביאת מקדש הוא איסור של טומאה ממש ולא של פסול הגוף.

ג. הכל כשרים לקדש וכו' ר' יהודה מכשיר בקטן
ולדינא, פסק הרמב"ם (פרה י' ו') דקטן שאין בו דעת פסול להזות, אבל קטן שיש בו דעת כשהו והק' המנחת חינוך (שצ"ט, י'), הא פסק הרמב"ם (שם, ז') דהמזה צריך לכוין להזות על הטמא, ואף דהראב"ד חולק, אבל עכ"פ הרמב"ם ס"ל דצריך כוונה, וא"כ איך קטן כשהו הרי אינו יכול לכוון. וכ' המנ"ח דע"כ מיירי כשיש גדול עומד על גביו ומכוון, אלא דהניח בצ"ע מה שסתם הרמב"ם ולא כ' כן.

א. שלא בזמנו נשרף בין ביום ובין בלילה
הק' תוס', הא דרשי' ליתן בקר שני לשריפתו, וכיון דשלא בזמנו הוא, הא כיון דכבר נעשה נותר מקודם, למה צריך להמתין עד הבקר, הרי שלא בזמנו הוא, ולישרפו בלילה במוצאי יו"ט. ותי' דכיון דלא אפשר לשורפו ביו"ט, קבע זמנו בבקר שני [ונמצא דליל שני זמנו הוא, ולכן אין שורפין אותו בלילה]. וכ' באתוון דאורייתא (ריש סי' כ"ב) דמכאן מבואר "דדבר שאי אפשר לעשותו באיזה זמן מפני ארי' דאיסורא חשיב מכח זה שאין זמנו אז". ומה שנוגע עוד בסוגיין בענין זה, כ' שם (ד"ה והנה) דהאחרונים הק' על מש"כ תוס' לעיל (ד"ה אין) דמילה לא חשיב מעשהז"ג משום דשלא בזמנו כשר אף בלילה לפי ראב"ש. והקשו, הא מילה שלא בזמנו אינה דוחה שבת, ולכן שוב הוי זמן גרמא. ותירצו, דכיון דרק ארי' דאיסורא הוא דרביע עלי', ממילא אי"ז נחשב שלא הזמן גרמא. אבל כ' האת"ד, דלפי דבריו הדרה קושיא לדוכתי, דכיון דארי' הוא דרביע עלי', ממילא חשיב שלא בזמנו, וממילא הוי שוב זמן גרמא, וצ"ע.

ב. ר"ע היא דמרבי ערל כטמא וכו'
ע' בחי' הגרי"ז על הרמב"ם (הל' פרה אדומה, עמ' סב, ד"ה ולפי"ז), שכ' לבאר סוגיין, דהשאלה היא איך להבין דין זה של ר"ע דערל כטמא, האם אמרי' דערל כטמא ממש, לענין די שבו טומאה